

HANDELINGEN

TIJDSCHRIFT VOOR PRAKTISCHE THEOLOGIE EN RELIGIEWETENSCHAP

Kleur bekennen

Over de publieke rol van de theologie

THEMAREDACTIE: ERIC LUIJTEN

INHOUD

T H E M A

- 2 Inleiding
Kleur bekennen
ERIC LUIJTEN
- 5 Pleidooi voor een theologische visie op geestelijke verzorging
ERIK BORGMAN
- 15 Theologie of religiewetenschap, een vals dilemma
HANS SCHILDERMAN
- 27 Geestelijke verzorging aan huis
GUIDO SCHÜRSMANN
- 37 Theologische kritiek van de geleefde religie
JAN MARTEN PRAAMSMA
- 45 Humanistisch geestelijk verzorgers en dialogische professionaliteit
GABY JACOBS
- 55 Interview met hoogleraar Bestuurskunde Wim van de Donk
'Theologen, laat zien wat je kunt'
JULIËTTE VAN DEURSEN-VREEBURG

E X T R A

- 80 Dubbelinterview
Een nieuwe horizon voor *Handelingen*
Hans Schilderman en Ciska Stark kijken achterom én vooruit!
FRANCISCA FOLKERTSMA - TOM LORMANS

EN VERDER:

Aan de lezer | 1
Tips bij het thema | 13, 35
In beeld | 62
De scriptie I en II | 65, 69
Trendbericht | 73
Actueel | 44, 72, 88

Omslag voor: Henk Helmantel, 'Nieuw Leven II'

JAARGANG 48 • 2021 | 4 • WWW.HANDELINGEN.COM

Handelingen levert een waardevolle bijdrage aan het professionele handelen van pastores, geestelijk verzorgers en andere betrokken academici, die de reflectie op de religieuze en levensbeschouwelijke aspecten van hun eigen beroepspraktijk willen verdiepen. *Handelingen* wil enthousiaste professionals een inhoudelijke oriëntatie bieden voor hun omgang met kerkliden, cliënten of personeel op terreinen van geloof, spiritualiteit, zingeving, levensoriëntatie en gemeenschapsvorming.

Redactie

dr. Jorge Castillo Guerra, prof.dr. Monique van Dijk-Groeneboer, drs. Harry Harmsen (webredacteur), Tom Lormans MA, dr. Eric Luijten, dr. Erica Meijers, drs. René Rosmolen (beeldredacteur), dr. Hans Schaeffer, prof.dr. Hans Schilderman (hoofdredacteur), dr. Ciska Stark, dr. Theo van der Zee

Redactiesecretariaat

Francisca Folkertsma-Huizer MA
Dick Ketstraat 79
6717 NZ Ede T 0318 701054
redactiesecretariaat@handelingen.com

Eindredactie

Mariëke van der Giessen-van Velzen | Redactie.AMG (Zoetermeer)

Vormgeving

Frank de Wit (Zwolle)

Foto's

Omslag en binnenwerk: René Rosmolen

Uitgave, administratie en advertentie-exploitatie

KokBoekencentrum
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht
T 088 700 2780 (9.00-12.00 uur)
E handelingen@kokboekencentrum.nl

Abonnementen

Handelingen verschijnt viermaal per jaar. De jaargang loopt parallel met het kalenderjaar. De prijs van een jaarabonnement bij automatische incasso (voor een factuur betaalt u € 1,- toeslag) bedraagt in Nederland € 51,95; studentenabonnement € 27,50 (na inzending fotokopie collegekaart; abonnement buitenland € 68,65. Los nummer € 16,00 (excl. € 1,50 porto), te bestellen via www.handelingen.com. Een proefabonnement voor 2 nummers kost € 19,50. Een abonnement kan elk gewenst moment ingaan. Na het eerste jaar wordt het abonnement automatisch omgezet in een abonnement voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van drie maanden.

CBB

Dit tijdschrift wordt voor visueel gehandicapten uitgegeven op Daisy-cd-rom en/of in braille, grootletter of via de Elektronische Postbus. Informatie en opgave: Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden Postbus 131, 3850 AC Ermelo T 0341 56 54 77 E klantenservice@cbb.nl

ISSN 0165-5411

© 2021 Uitgeverij KokBoekencentrum, Utrecht, Onderdeel VBK|Media

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uitgeverij KokBoekencentrum vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit tijdschrift is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Daar doen we het voor!

Het afgelopen anderhalf jaar lag de campus er verlaten en desolaat bij. Een kale vlakke stenen met ergens een verdwaalde medewerker. Thuisblijven tijdens de lockdown was immers het devies. Ieder tuurde in het eigen huis van bewaring door het sleutelgat van het Zoom-cameraatje of hield dat vanwege privacy-redenen ook maar dicht. Sociale horror. Niet dat het doorstuderen de meeste studenten slecht afging. Uit onderzoek blijkt dat de studievoortgang door de coronacrisis wellicht gediend was. Ook medewerkers konden vaak slagvaardiger werken. Echter, plezieriger wordt het niet wanneer de lust van ‘social talk’ en het toeval van ontmoetingen per decreet uitgesloten worden. Gelukkig zien we elkaar weer vaker in levenden lijve en gaandeweg neemt ook het universitaire leven weer de normale gang.

Tot het academische leven behoort discussie, en nergens gebeurt dat met zoveel overtuiging als in de theologie, zo lijkt het. Vanaf de eerste dag dat ik student werd heb ik aan die discussies deelgenomen: over het lijden en de dood; de eschatologie en de Godsvraag; de sacramentologie en het kerkelijk ambt; de spiritualiteit en de mystiek. Het is een van de redenen waarom theologie weer mijn studiekeuze zou worden als ik opnieuw in de collegebanken zou gaan zitten. Het is simpelweg de meest vormende studie, vanwege haar spanwijdte tussen uit het leven gegrepen thema’s en exotische speculaties. Ik kan niet goed meer zonder die vrijheid in het denken.

Toch is de theologie niet meer die van mijn studententijd. En dat ligt niet aan de theologie, maar aan haar context waarin ze wereldvreemd lijkt te worden. Haar begrippenapparaat resoneert niet meer in de taal, haar referentienetwerk van kerken en geloofsgemeenschappen vergrijsd, en haar academische status wordt betwist. Dat is juist geen reden om te zwijgen, maar een motief om de status van de theologie bij te stellen. Dat doen we in deze editie van *Handelingen* in gesprek met de religiewetenschap als discipline en de geestelijke verzorging als exemplarisch beroepenveld. Daarmee sluiten we ook een hoofdstuk af, waarbij *Handelingen* van uitgever gaat wisselen. U leest er achterin in dit blad over. Maar we gaan wel verder: praktisch, wetenschappelijk en agenderend. Daar doen we het voor!

Hans (prof.dr. J.B.A.M.) Schilderman is hoofdredacteur van *Handelingen* en hoogleraar Religie en Zorg aan de Faculteit Filosofie, Theologie en Religiewetenschappen van de Radboud Universiteit Nijmegen.
E h.schilderman@ftr.ru.nl